

De directe democratie uit het oude Athene, verbeterd door alle verworvenheden van de afgelopen 2.500 jaar.

Probleemstelling

- burgers willen meer directe politieke invloed, mede vanwege het dalende vertrouwen in het huidige politieke stelsel; eens in de 4 jaar stemmen en dan maar afwachten wat er met je stem gebeurt, wordt als onbevredigend ervaren; politieke partijen hebben gezien hun zeer geringe aantal leden (2% van de Nederlandse bevolking) onvoldoende representativiteit; in het huidige tijdsgewricht kantelt de behoefte van de kiezers van stemmen op partijen naar stemmen over thema's (1).
- referenda e.d. bieden hiervoor geen soelaas omdat de gemiddelde kiezer onvoldoende tijd en kennis heeft om tot een goed afgewogen oordeel te komen, zodat de kwaliteit van de uitkomst van dergelijke volksraadplegingen op zijn minst discutabel is.

Oplossingsrichting

Enige tijd geleden werd mijn aandacht getrokken door het betoog van David van Reybrouck bij De wereld draait door (2). Ook al vond ik zijn verhaal nog niet helemaal uitgebalanceerd en overal duidelijk, ik begreep zijn zorg en kan zijn analyse goeddeels volgen. Tevens herken ik zijn oplossingsrichting: geïnformeerde burgers aan het woord laten. Uit eigen ervaring weet ik dat dit werkt. Als lid van het Burgerforum Kiesstelsel heb ik gezien dat een dwarsdoorsnede van de bevolking (jong, oud, uit alle windstreken, met uiteenlopende opleidingsniveaus en verschillende politieke voorkeuren), na een gedegen voorbereiding tot een afgewogen voorstel kan komen.

Vooral de nadruk die bij zijn idee gelegd wordt op het onderdeel "loting", leidt naar mijn mening af van waar het hier om gaat. Dit is slechts een element uit de procedure om te komen tot de samenstelling van de groep mensen. Dit gezelschap, het Burgerparlement, dient een betrouwbare afspiegeling van de bevolking te zijn. Voor de mogelijke techniek hierachter verwijs ik u naar een rapport van Henk van der Kolk en Martha Brinkman van de Universiteit Twente (3). Dus, voor de goede orde: Er komt geen dobbelsteen te pas aan de besluiten.

Deze combinatie maakte mij, terwijl ik me op dat moment juist veel zorgen baarde over onze parlementaire democratie, plotsklaps enorm enthousiast: De inspiratie van Van Reybrouck samen met het feit dat ik weet dat het idee uitvoerbaar is. Vandaar dat ik het aan de Staatscommissie Parlementair Stelsel heb voorgelegd en nu aan u.

Uitwerking

- Ik denk aan een 150-tal burgers, zodat plenaire vergaderingen in het gebouw van de 2^e kamer kunnen plaatsvinden.
- Afhankelijk van het onderwerp zal er een termijn van 6 maanden tot een jaar nodig zijn om het volledige traject van oriëntatie, scholing, onderzoek, consultatie, debatten en besluitvorming te doorlopen. Over deze werkwijze kunt u meer vinden in een rapport van Henk van der Kolk van de Universiteit Twente (4).
- Deelnemers dienen zich in die periode 1 tot 2 dagen per week vrij te kunnen maken c.q. zij worden vrijgesteld van hun dagelijkse bezigheden. Het salaris wordt doorbetaald en reiskosten e.d. zullen worden vergoed.
- In mijn visie vervangt dit nieuwe gremium, het Burgerparlement, grotendeels (of helemaal, dit dient verder te worden onderzocht en uitgewerkt) de 2e Kamer.
- Zij is ad hoc en houdt zich bezig met één bepaalde maatschappelijke kwestie en doet dit zonder last of ruggespraak, los van de waan van de dag. Sterker: Juist vanuit een langetermijnperspectief.
- Burgerparlementen kunnen landelijk, regionaal, provinciaal of lokaal ingezet worden.
- De uitspraak is bindend voor de uitvoerende macht i.c. Regering, Gedeputeerde Staten en College van burgemeester en wethouders.
- Doorgaans zullen tegelijkertijd meerdere onderwerpen behandeld worden door verschillende fora. Deze staan los van elkaar.
- Om er voor te zorgen dat "iedereen" aan bod kan komen, beperkt de mogelijkheid om aan een Burgerparlement deel te nemen zich tot eens in de 3 jaar.
- Een van de consequenties is, dat veel (beroeps)politici ander werk moeten gaan zoeken.

Bronnen:

- (1) [ANP Pers Support](#)
- (2) [De Wereld Draait Door](#)
- (3) [Kiezen Voor Een Nieuw Kiesstelsel deel 1, de selectie van het Burgerforum Kiesstelsel 2006](#)
- (4) [Kiezen Voor Een Nieuw Kiesstelsel deel 2, Informatieverwerving, meningsvorming en besluitvorming](#)